

LBRIS

We know
books

A L E X A N D R E
D U M A S

ALAIN VÂNĂTORUL

Daffi's Books
2024

Cuprins

Cuvânt înainte	5
I. O educație care lasă de dorit	13
II. Un Shylock de țară	21
III. Primele arme ale lui Alain Montplet	29
IV. O răfuială care nu rezolvă problemele	39
V. Greșelile se plătesc	44
VI. Moștenirea lăsată de Moș Gabion	52
VII. Pe plajă	58
VIII. Naufragații de pe „Sfânta Tereza”	65
IX. Familia contra maestrului	75
X. Un sfat bun	80
XI. În care se dovedește că și un mus poate fi bun la ceva	85
XII. Maistrului Jacques îi vine o idee	90
XIII. Noapte albă	94
XIV. Cei doi cumetri	98
XV. Ferestruica	102
XVI. Căi greșite	108
XVII. Greșeala unei femei cinstite	115
XVIII. O întâlnire greu de realizat	120
XIX. Suflete milostive	127
XX. Pânda	134
XXI. Se umflă marea	139
XXII. Om la apă	144
XXIII. Fiecărui ce i se cuvine	150
XXIV. Încheiere	155

I. O educație care lasă de dorit

Oricât de grozave ar fi fluviile Franței atunci când le comparăm, nu cu fluviile din America și India, ci cu alte cursuri de apă ale Europei, după cum spuneam, oricât de grozave ar fi fluviile Franței prin transparența și bogăția apei, prin pitorescul malurilor, farmecul meandrelor sinuoase și accidentate, cred că nici Sena, fudulă că spală temelii capitalei lumii, nici Loara, bucură că stropește grădina Franței, nici Garona, mândră că poartă la fel de multe vapoare ca și marea, nici Ronul, uimit că oglindește în apele lui ruine ce ar putea fi luate drept vestigii romane, niciunul din aceste fluvii n-ar putea să se ia la întrecere cu Vira, un fluviu destul de modest, despre care locuitorii de pe coasta normandă spun că e numai un râu uricios, deși sorb apa lui la fel cum sorb cidrul.

Normanzii nu știu că, din punct de vedere geografic și gramatical, orice curs de apă, oricât de mic i-ar fi debitul, are dreptul la numele de fluviu atunci când se varsă în mare.

Italienii n-ar fi în stare să minimalizeze într-atâta când vorbesc despre Arno al lor. Ei au câte o expresie deosebită pentru fluvii, oricât de mari sau de mici ar fi ele. Fiume, dacă e mare; fiumicello, dacă e mic.

Așadar, Vira este un fluviu, după cum spun geografii, nu un râu, cum zic normanzii.

Trebuie totuși să mărturisesc, cu toată simpatia mea pentru fluviul căruia încerc, prin aceste rânduri, să-i restabilesc poziția la care are dreptul, ca multe alte lucruri de pe lumea asta, ca numeroase femei frumoase și oameni de seamă, revoluții și tragedii, în sfârșit, ca și confrății săi mai mari, Ronul și Rinul, că aproape de vărsare, Vira are o înfățișare nedemnă de cursul său superior.

Se naște din același loc de unde, dacă ar fi să dăm crezare cercetărilor arheologice ale fraților Parfait, s-a născut și vodevilul, adică din valea Virei, umbrită la izvoare de încântătoarea pădure Saint-Sever. Apoi, după ce-și plimbă, pe o întindere de douăzeci și cinci de leghe, apele cristaline printr-o albie de stânci

întunecate și un culcuș de nisip auriu și alge verzi, după ce împoașcă mănunchiuri de perle ce scânteiază în soare peste douăzeci de cascade, după ce pune în mișcare patriarhala moară a lui Olivier Basselin, dintr-o dată, la câteva leghe mai sus de Saint-Lô, prin dreptul comunei Isigny, renumită pentru untul său fără egal, Vira se cufundă într-o mlaștină netedă și mocirloasă, transformându-se în ceva asemănător canalului Ourcq. De aici înainte dispăre brâul de câmpii înverzite și smălțate de flori; nu mai vezi stâncile împurpurate cu flori de digitală, nici panașele fagilor cu trunchiuri netede, aceste vlăstare puternice ale crângurilor. Gata! Sărmanul fluviu, rușinat de nenorocul lui, pare că vrea să ia calea-ntoarsă. Acum nu mai curge, merge la pas. Apele lui vioaie și jucăușe, în care nimfele de pe mal își spălau picioarele sprintene și părul bălai, apele lui vioaie și jucăușe, ce îngâneau mii de șoapte săltând peste pietricele, în vreme ce păsărelele cântau mii de cântece, zbenguindu-se prin tufișuri, apele lui vioaie și jucăușe, pierzându-și culoarea de purpură și azur, la fel cum pier culorile de pe chipul italiencelor din mlaștina Pontini, sub sărutul aspru și mușcător al frigurilor, se târâsc posomorite peste un strat de turbă ce le colorează, în vinețiu, refuzând să reflecte imaginea trestiilor gălbui ce răsar pe malurile pustii.

Din fericire, nu departe de acolo, se află oceanul, părintele fluviilor, cum îl numea Homer, acest ocean de înțelepciune; din fericire, după cum spuneam, nu departe de acolo, oceanul vine în întâmpinarea nenorocosului fluviu, îi întinde brațele, îl primește la sânul lui și-l poartă în nemărginire, așa cum moartea se înduioșează de suferințele unui copil bolnav și-l trece în neant.

În prezent, la o leghe sau două mai sus de gurile Virei, pe malul drept, se află un sat, așezat la fel ca toate satele de pe coasta normandă chiar la marginea plajei, astfel încât, pe timpul fluxului, valurile scaldă temelia caselor.

Satul acesta se numește Maisy.

Cam la un kilometru înainte de intrarea în Maisy, venind dinspre Isigny, se zărește o mică fermă, al cărei acoperiș de paie și ziduri din cărămidă sunt pe jumătate ascunse într-un desiș de ulmi și carpeni, ce alcătuiesc un buchet asemănător unei insule de verdeață pe câmpia netedă, întunecată iarna, verde primăvara, gălbuie pe timpul verii.

Ferma aceasta se numește Cochardiere.

În 1818, ea aparținea lui Jean Montplet.

Să spunem câteva cuvinte despre Jean Montplet, tatăl lui Alain Montplet.

Jean Montplet își agonisise el însuși averea și se șoptea că agoniseala lui se ridica la vreo trei sute de mii de franci. La început, Jean Montplet se îndeletnicea cu înfieratul vitelor. Cu timpul ajunsese negustor de vaci, apoi fermier. Dat fiind că marfa lui îi punea la îndemână îngrășăminte din belșug, iar îngrășămintele îi produceau vaci grase, izbutise să se îmbogățească repede și ușor.

Bogăția nu înseamnă fericire, spun milionarii, ca să mai po-
tolească invidia firească a celor săraci. Jean Montplet nu era de
aceeași părere. Jean Montplet era cel mai bogat om din Maisy și
totodată cel mai fericit din întreg ținutul, prezent la toate târgu-
rile normande, călare pe un căluț strașnic; domina toate piețe-
le, unde aprecierile lui determinau prețul grânelor; el și calul lui
erau bine primiți în orice han, unde bărbatului i se oferea cel mai
bun cidru, iar animalului cel mai bun fân și ovăz; vorbea cu în-
drăzneală în consiliul comunal, unde glasul lui era ascultat și pă-
rerile îi erau luate în seamă. Iubit de cei săraci, cu care ciocnea
paharul, la fel de bucuros ca pe vremea când bătea drumurile
cu piciorul, mânând vacile altora; respectat de cei bogați, față de
care știa să-și arate la timpul potrivit un colț din căptușeala au-
rită a hainei grosolane pe care o purta, Jean Montplet mărturisea
el însuși că nimic nu-i lipsea ca să trăiască fericit.

Dar facem o greșeală: în 1818 – uitasem că am început pove-
stirea cu acest an – în 1818 îi lipsea un moștenitor, pe care doam-
na Montplet, cu toată bunăvoința ei și părerea de rău că aceas-
tă bunăvoință rămânea fără urmări, de doisprezece ani refuza cu
îndărătnicie să i-l dea.

Dar, spre norocul lui, cerul n-a fost atât de crud, încât să nu-și
desăvârșească opera. În 1819 veni pe lume și fiul mult dorit.
Numai că acesta intră în viață în împrejurări dureroase. Nașterea
lui a costat-o pe maică-sa viața.

Jean Montplet a plâns multă vreme; își iubea sincer nevasta.
Apoi își îndreaptă privirea asupra băiatului, în care părea că re-
trăiește biata dispărută. Își spuse că, de vreme ce a muncit toa-
tă viața să strângă avere pentru acest moștenitor, nu era cazul
să se odihnească tocmai când Dumnezeu îi dăruise ceea ce și-a
dorit. Se urcă deci în șa și plecă la târgul din Bayeux, unde în-
casă o groază de bani pe o cireadă de vaci din Contentin; astfel,

LBRIS

We know
books

A L E X A N D R E
D U M A S

CONTESA FANTOMĂ

Daffi's Books
2024

Cuprins

Cuvânt înainte	5
I	19
II	27
III	36
IV	43
V	47
VI	58
VII	66
VIII	74
IX	82
X	86
XI	89
XII	94
XIII	98
XIV	104
XV	110
XVI	116
XVII	120
XVIII	124
XIX	129
XX	134
XXI	141
XXII	147
XXIII	159

I

Septembrie 1789.

Europa trăiește încă sub impresia căderii Bastiliei, iar Frankfurt, oraș liber și loc de încoronare a regilor, dorește o reînprospătare a vechilor principii absolute, dar se teme de urmările pe care revoluția le va avea asupra Germaniei.

La castelul Eppstein teama și tristețea au cuprins toate sufletele; contele Rudolf, stăpânul, este credincios împăratului care se pregătește să pornească vijelie de foc peste noua republică. Dar nu numai grijile politice încrețeau fruntea lui Rudolf. Sufletul lui și al contesei Gertrude erau pustiite și de alte dureri.

Ne aflăm în sala cea mare a castelului. Pe canapeaua din fund, doi bătrâni cu fruntea plecată: contele și contesa. Lacrimile curgeau șiroaie pe obraji ei; Rudolf se străduia în zadar să nu pară turburat. Totul trăda la ei o demnitate și o bunătate înduioșătoare și, ca să întrebuițăm cuvintele celebrului Schiller, capetele lor albe păreau încununate de o aureolă sfântă.

Vorbeau în șoaptă, căci tristețea și obida sufletelor le tăia orice avânt.

— Trebuie să iertați, zicea contesa.

— Mă întreb dacă o pot face, răspunse contele. Dacă nimeni nu ne-ar vedea aș fi bucuros să întind mâna lui Conrad și soției sale; dar situația mea mă împiedică să procedez astfel, căci toate privirile sunt îndreptate spre noi. Suntem datori să dăm exemple pilduitoare și să nu ne lăsăm doborâți de soarta potrivnică; să fim mândri și să ne păstrăm demnitatea cu orice preț. Iată, pentru ce l-am alungat pe Conrad. Niciodată nu va mai apărea în fața mea. Niciodată nu-l vom mai putea îmbrățișa.

— Aș fi înțeles mai bine felul tău de a gândi, reluă mama, dacă Conrad ar fi fost urmașul direct al familiei noastre; dar după tine, șeful Eppsteinilor va fi Maximilian. De ce atunci atâta severitate?

— Nu știu decât un lucru: Conrad este și el un Eppstein.

— Oare va putea supraviețui mâniei tale? Mai îndrăzni să adauge contesa.

— Atunci ne-am întâlni și mai curând acolo, unde părinții își pot îmbrățișa mai lesne copiii.

Contele tăcu; se temea că dacă ar mai fi adăugat un cuvânt, l-ar fi podidit și pe el lacrimile ca și pe soția lui.

Cineva bătu încet la ușă; era bătrânul servitor Daniel. Venea să întrebe pe conte dacă poate primi pe Maximilian, care voia să-i comunice ceva.

— Să poftească, răspunse Rudolf cu o voce stinsă.

— Maximilian, cel puțin, se adresă bărbatul soției sale, după ce Daniel plecă, se dezonoarează în sufletul meu, dar nu se amestecă cu cei ce nu sunt de rangul său; se înjosește față de noi, dar respectă noblețea; este rău, dar nu uită că este un conte, nu are un suflet ales, dar știe să salveze aparențele; este așadar, un demn urmaș.

— Dar și Conrad este fiul tău, răspunse contesa Gertrude.

Cu toate acestea, când Maximilian intră, cutele care brăzdau fața lui Rudolf pierduseră mult din severitatea lor; nu dispăruseră însă cu totul și aceasta pentru că voința lui era mai puternică decât orice alt sentiment.

Maximilian îngenunche în fața contelui, apoi sărută mâna contesei și ridicându-se în picioare așteptă ca Rudolf să-i vorbească. Contele Maximilian avea aproape 30 de ani. Era înalt, bine făcut și bine legat. Avea o fire hotărâtă, bruscă și întreprinzătoare. Nu era prea inteligent, dar avea multă îndrăzneală. În fața lui te simțai mic, căci prin firea sa mândră știa să-ți impună voința sa, de aceea era respectat până și de superiorii săi. Orice dorință însemna pentru el o acțiune. Nimeni nu putea înfrunta privirea sa fixă și pătrunzătoare. Foarte puțini erau aceia care puteau să i se împotrivescă.

Cu toate că era încă tânăr, fața contelui Maximilian era brăzdată de cute; grijile pe care și le făcea din cauza firii sale ambițioase, lăsaseră urme adânci. Fruntea lui mare, înaltă și colțuroasă, trăda felul ideilor ce o străbăteau; nu sclipiri geniale, ci numai rodul mândriei sale nemărginite. Nasul său puțin coroiat și buzele puțin subțiri îi dădea o înfățișare de tiran. Cuta dintre sprâncene, pe care le încrunta deseori, era înfricoșătoare, în același timp surâsul lui – care-i apărea pe buze adeseori – era surâsul lingușitor, fals și lacom al curtezanului. Silueta sa dreaptă și înaltă știa însă să se plece în fața stăpânului. Maximilian era curajos, dar nu măreț; rece, dar nu liniștit; disprețuitor și nemilos. Era ambițios ca un om care lucrează în umbră, și nicidecum ca un erou. De

la prima aruncătură de ochi îți dădeai seama că se răzbuna pentru umilința sa față de cei mari printr-o mândrie excesivă față de cei mici.

— Înainte de a te asculta, începu Rudolf, trebuie să-ți atrag atenția asupra unui lucru, fiul meu. Cât timp ai fost tânăr, am fost foarte blând cu tine, socotind că năzdrăvăniile tale se datoresc numai vârstei. Maximilian, lucrurile s-au schimbat. Acum ești un bărbat în toată firea. Dumnezeu ți-a răpit soția, dar ți-a lăsat un fiu. În curând vei deveni șeful familiei Eppstein și stăpânul tuturor bogățiilor ei; vei fi singurul urmaș al străbunilor noștri. Ai pricinuit destule scandaluri și ne-ai necăjit pe mine și pe mama ta de-ajuns; acum lumea veghează cu o privire plină de invidie asupra ta și a noastră. Nu-ți mai poți îngădui îndrăzneli care ar putea trezi dușmăniile altora; trebuie să te pregătești pentru viitoarea ta misiune. Ajunge, fii de acum înainte mai ascultător.

— Tată, răspunse Maximilian, cred că urechea ta se apleacă prea des la intrigile răuvoitorilor. Sunt cavaler, îmi place să trăiesc și să mă distrez, dar niciodată nu m-am dat în lături de la datoria mea. Pentru a păstra neatinsă onoarea mea și a lor mei, m-am bătut de trei ori până acum; n-am păcătuit cu nimic altceva. Ce s-a întâmplat deci? Ce am făcut? Cine m-a pârât?

— Fiule, ai necinstit pe copila unții țăran din Alpoening.

— E adevărat, tată, dar n-ar trebui să te gândești la un astfel de lucru. Nu știi că niciodată n-aș fi în stare să trec peste îndatoririle mele și că pentru nimic în lume nu m-aș căsători cu o fată din popor, cum a făcut Conrad? Nu crezi și tu că n-aș fi în stare să fac o asemenea prostie?

— Nu niciodată nu mi-ar fi frică de așa ceva, răspunse cu tristețe bătrânul conte.

— Ei bine, atunci de ce te temi? De scandal? Poți să fii liniștit! S-a întâmplat o mare nenorocire; biata Gretchen s-a plimbat ieri pe malurile fluviului; a vrut – cel puțin așa cred – să culegă o floare, dar i-a alunecat piciorul și valurile au înghițit-o. Cadavrul său a fost găsit azi dimineață. Sunt disperat de această moarte neașteptată. Am iubit-o mult pe Gretchen și, iartă-mă, dar am plâns-o, totuși vezi prea bine că poți fi liniștit. Nimic nu trebuie să te mai turbure.

— Da, zise tatăl, înspăimântat de această durere prefăcută, de egoismul inconștient, care vedea în această întâmplare un

LBRIS

We know
books

A L E X A N D R E
D U M A S

FAMILIA DE'MEDICI

Daffi's Books
2024

Cuprins

Capitolul I. Ramura vârstnică	5
Capitolul II. Ramura mezină	52
Capitolul III. Cronologie și concordanțe	91

Capitolul I. Ramura vârstnică

Ce a fost măreț în lume a încercat să-și sporească măreția prin începuturi fabuloase. Atena s-a lăudat că ar fi fost întemeiată de zeița Atena; Iuliu Cezar a pretins că ar coborî în linie dreaptă din zeița Venus.

Așa s-a întâmplat și cu familia de'Medici. Se zice că unul din strămoșii ei, pe nume Averardo de'Medici, se găsea în Italia pe la sfârșitul secolului VIII, în suita lui Carol cel Mare¹.

Această campanie a regelui franc avea, după cum se știe, scopul de a-i învinge pe barbarii care, la acea dată, cotopeau Italia. Averardo, provocat de un uriaș lombard, numit Mugello, a acceptat înfruntarea și a ieșit învingător. După obiceiul timpului, n-a moștenit astfel doar armele învinsului, ci și toate bunurile sale. De aici provin castelele, vilele și pământurile pe care familia de'Medici le-a posedat din vechime în ținutul florentin ce poartă, de atunci, numele uriașului. O lovitură a măciucii lui Mugello imprimase pe scutul lui Averardo urma a șase bumbi de fier. Averardo a făcut din acestea emblema sa. Tradiția nu spune cum aceste găuri concave s-au transformat în semisfere convexe, dar așa suna povestea.

În realitate, neamul de'Medici apare mereu măreț și popular din cele mai vechi timpuri. De-a lungul tuturor zbuciumărilor care au făcut să se-n înroșească de sânge albul crin al Republicii², niciodată familia de'Medici nu și-a schimbat numele sau blazonul, ceea ce dovedește că n-a fost niciodată ghibelina³. Când Totila⁴ a cucerit Florența, de'Medici au părăsit orașul

1. Carol cel Mare (747-814) – rege al francilor (768-814) și împărat al Occidentului (800-814). Învingător al lombarzilor, devine stăpân al nordului Italiei (774).

2. Republica – se referă la Florența.

3. Ghibelini – membrii unei grupări politice din Italia care sprijinea pe împărații germani împotriva puterii papale și a guelfilor (sec. XI-XV).

4. Totila sau Baduila – rege al ostrogoților (541-552) care și-a extins dominația asupra Italiei de nord.

și s-au refugiat în ținutul Mugello. După ce Carol cel Mare a recălădit Florența și i-a dat o oarecare importanță prin protecția sa, fugarii s-au reîntors în oraș. Întâi au locuit în Forumul regelui, care a fost numit mai târziu Mercato Vecchio (Târgul Vechi) și care era, la acea vreme, cartierul nobilimii. Primele lor case și primele lor turnuri au fost ridicate în Piața Suchiellinai, deja numită Piața de' Medici.

În ceea ce privește blazonul, acesta a rămas mereu același, după cum am spus mai sus. Dușmanii lor susțineau că era vorba despre pilulele unuia dintre strămoșii de' Medici, care fusese medic și care, bucurându-se de o oarecare faimă, își luase numele și blazonul de la profesia pe care o exercita, oricum ar fi fost, nu există poate nici o altă familie din vreo țară a lumii care să fi ocupat în istoria neamului său un loc mai important decât acela ocupat de familia de' Medici în istoria Florenței.

Într-adevăr, magistratura supremă fiind creată în 1282 și gonfalonieratul⁵ cu zece ani mai târziu, un Ardingo de' Medici de Buonaventura era deja magistrat în 1291 și gonfalonier în 1295. Familia de' Medici a numărat, printre membrii săi, șaizeci și unu de magistrați și treizeci și cinci de gonfalonieri.

Vreți să știți ce se petrecea cu familia de' Medici către sfârșitul secolului XIV? Să auzim ce spune despre ea unul din cei mai iluștri fii ai săi, Fuligno di Conte. El se adresează urmașilor săi astfel, într-un manuscris ce poartă ca dată anul 1370: „Și vă mai rog să păstrați nu numai marea avere, dar și situația înaltă pe care strămoșii noștri au cucerit-o. Printre ei s-au numărat oameni de seamă, dar iată că, în prezent, scade numărul celor îndrăzneți. Puterea noastră a fost atât de mare încât oricărui om care se deosebea prin însușirile sale i se spunea: «Ești la fel de mare ca un de' Medici». Judecata noastră era atât de dreaptă încât, ori de câte ori se vorbea despre un act de violență, se spunea: «Dacă unul dintre de' Medici ar fi făcut așa ceva, ce s-ar fi zis?» Și oricât de în declin ar fi, familia noastră este tot prima în ceea ce privește poziția, clienții și bogăția. Fie ca Domnul să o țină mereu astfel! Mulțumită lui Dumnezeu, în zilele în care scriu toate acestea, mai suntem încă vreo cincizeci de oameni de caracter din rasa noastră”.

Este adevărat că Fuligno di Conte de' Medici scria aceste rânduri la vremea mării epoci a Republicii, adică între Farinata de

5. Gonfalonier – titlu de magistrat suprem în guvern.

Uberti⁶ care a fost Coriolanul⁷ timpului său și Pietro Capponi⁸, care a fost Scipio⁹ al vremii sale.

Lui Fuligno di Conte, cunoscut pentru Memoriile sale, i-a urmat Silvestre de' Medici, cunoscut pentru faptele sale. El se născuse imediat după moartea lui Dante. Copil fiind, se jucase la piciorul Campaniei lui Giotto¹⁰, care se înălța semeață, îi cunoscuse pe Petrarca și pe Boccaccio* care, la o diferență de un an unul de celălalt, porniseră să-l întâlnească pe Dante. Fusese contemporan cu acel Coluccio Salutați, despre care Visconti spunea că o singură scrisoare de-a sa era mai de temut decât o mie de cavaleri florentini. Asistase la acea stranie conjurație a ciompilelor care schimbaseră totul în Republică, ridicând tot ceea ce era umil și coborând tot ce era aristocrat. Văzuse căzând capetele lui Piero Albizzi, Jacopo Sacchetti, Donato Barbadori, Cipriano Mangioni, Giovanni Anselmi și al lui Filippo Strozzi, străbunicul celui Strozzi care, peste două veacuri, avea să moară pentru Republică. L-a văzut pe Michele di Lando¹¹ plecând în exil, a auzit povestindu-se în ce fel Giovanna di Napoli, dușmana lui, fusese sugrumată în castelul de la Muro. Locuise în permanență în Florența, acest centru al politicii italiene, și, totuși, reușise să treacă prin toate acestea, fără a pierde din popularitate, fără a-și pierde demnitatea în rândurile nobilimii. Preceptele lui Fuligno di Conte, scrise fără îndoială pentru sine, le-a urmat, așadar, îndeaproape; Giovanni de' Medici, ajungând gonfalonier, a constatat că, în mijlocul tulburărilor, Casa de' Medici se întărise. Giovanni de' Medici a fost într-adevăr omul în stare să continue măreția familiei. Dacă deschidem cea de a patra cană din Istoriile florentine ale lui Machiavelli, care, după cum se știe, nu e prea darnic cu laudele, iată ce găsim consemnat despre Giovanni de' Medici: „El a fost milostiv în toate; nu numai că dădea pomeni celor care i le cereau, ci venea chiar în întâmpinarea nevoilor celor ce nu cereau. Îi iubea cu aceeași dragoste

6. Farinata de Uberti – căpetenie a Republicii Florența.

7. Coriolan – general roman, intrat în legendă (sec. V î. H.).

8. Pietro Capponi – căpetenie a Republicii.

9. Scipio – consul în 147, adept al stoicismului și al culturii Greciei.

10. A se vedea anexa.

11. Michele di Lando – conducătorul revoltei ciompilelor, din 1378 (ciompi = toți meșteșugarii, în special dărăcitorii de lână).

LBRIS

We know
books

A L E X A N D R E
D U M A S

FRATII CORSICANI

Daffi's Books
2024

Cuprins

Capitolul I	7
Capitolul II	12
Capitolul III	15
Capitolul IV	19
Capitolul V	23
Capitolul VII	33
Capitolul VIII	37
Capitolul IX	40
Capitolul X	43
Capitolul XI	49
Capitolul XII	56
Capitolul XIII	65
Capitolul XIV	70
Capitolul XV	75
Capitolul XVI	78
Capitolul XVII	83
Capitolul XVIII	88
Capitolul XIX	92
Capitolul XX	97

Capitolul I

În prima parte a lunii martie, în anul 1841¹, am călătorit în Corsica. Nu este ceva mai plăcut decât o călătorie prin această țară pitorească. Îmbarcarea este la Toulon, veți ajunge în douăzeci de ore la Ajaccio, sau în douăzeci și patru de ore la Bastia, unde puteți fie să închiriați un cal, pentru cinci franci pe zi, sau să achiziționați unul pentru o sută cincizeci de franci. Nu zâmbi la sărăcia acestui preț, animalul care îl închiriați sau îl cumpărați este, ca și celebrul cal Gascon, care a sărit de pe Pont-Neuf în Sena, face lucruri pe care nici Prospero, nici Nautilus nu le-ar putea face, acei eroi de rasă din Chantilly și Champ-de-Mars. El va merge în siguranță pe drumuri pe care chiar Balma însuși le-ar fi abandonat, trec peste poduri în care și Auriol și-ar fi pierdut echilibrul. Iar călătorul, trebuie doar să închidă ochii și să se lase în voia animalelor, pericolele de pe drum nu sunt treaba lui.

În plus, acest cal, care a surmontat cu ușurință toate dificultățile și obstacolele din drum, călătorește cu o medie de cincisprezece leghe pe zi, fără să ceară mare lucru, să mănânce sau să bea. Din când în când, atunci când vă opriți, pentru a vizita un castel vechi, construit de vreun senior, eroul și șef al unei tradiții feudale, sau de a face schița unui vechi turn construit de genovezi, calul paște în liniște iarba de lângă el, sau roade coaja unui copac, sau linge, probabil, niște mușchi de pe roci, cu care el este perfect mulțumit.

În ceea ce privește petrecerea unei nopți, acest lucru este și mai simplu; călătorul ajunge într-un sat, trece pe întreaga lungime a străzii principale, selectează casa mai comodă ca aspect, și bate la ușă.

După câteva minute, gospodarul sau stăpâna casei apare în prag, invită călătorul să intre, îi oferă o jumătate din cina, și tot patul lui, dacă are, iar în ziua următoare, în timp ce-l conduce la ușă, îi mulțumește pentru că a arătat preferință casei lui.

1. Călătoria lui Alexandre Dumas în Corsica a avut loc în anul 1834. (n.tr.).

Există, desigur, o oarecare problemă de plată; gazdă s-ar considera insultată de cea mai îndepărtată aluzie la acest subiect. Dar dacă există o slujnică tânără în familie, s-ar putea oferi o batiștă de mătase pe care s-o lege la pitoreasca rochie, care va face să moară de invidie pe suratele sale, atunci când ea merge la Eni, la Calvi sau la Corte.

În cazul în care administratorul casei este un bărbat, el va fi încântat să accepte un stilet, care, ar trebui să-i ofere oportunitatea de a putea să scape de un dușman.

Cu toate acestea ar fi bine, pentru a întreba dacă servitorii nu sunt rude sărace ale gospodarului; această situație apare uneori, caz în care rudele sărace acceptă pentru serviciile lor unul sau doi piaștri pe lună, cu hrană și cazare. Și nu cred că stăpânii care sunt astfel deserviți de nepoții și verii lor de gradul al cincisprezecea sau al douăzecilea, sunt serviți mai neglijent decât de ceilalți servitori. Nu există un astfel de lucru.

Corsica este un departament francez, dar nu este în nici un caz franceză. În ceea ce privește hoții, ei sunt necunoscuți în această țară, dar există bandiți din abundență, ei trebuie să se confrunte cu ceilalți. Duceți-vă fără frică la Ajaccio, Bastia, cu o pungă plină cu aur, atârnă la brâu dumneavoastră, și veți călători pe întreaga insulă, fără a fi expuși la nici un pericol.

Dar nu mergeți de la Occana la Levaco, în cazul în care aveți un inamic care te-a denunțat ca obiect al răzbunării lui. N-aș răspunde pentru viața voastră în această scurtă călătorie de numai două leghe.

Am ajuns în Corsica, așa cum am spus înainte, la începutul lunii martie. Am ajuns acolo din insula Elba, am ajuns la Bastia, și am cumpărat un cal acolo, la prețul menționat înainte. Am vizitat Corte și Ajaccio, și acum călătoresc în provincia Sartene.

În aceeași zi, m-am dus de la Sartene la Sullacaro, deși distanța nu era mare, am avut de călătorit aproximativ zece leghe, din cauza înfășurărilor de drum pe un punct important al liniei principale de munți care formează relieful insulei, și pe care a trebuit să trec. Am avut, de asemenea, un ghid de teamă de a nu mă pierde. Pe la ora cinci am ajuns în vârful unui deal de unde se vedeau Olmeto și Sullacaro. Aici m-am oprit pentru un moment.

— Unde dorește să găsească cazare luminăția voastră? M-a întrebat ghidul meu.

Am aruncat ochii spre un sat situat la poalele unui deal, și care părea aproape pustiu; numai câteva femei apăreau pe străzile, mergând pe jos foarte repede, și uitându-se cu atenție în jurul lor.

Ca urmare a obiceiul ospitalier de care am vorbit înainte, nu m-am grăbit să aleg la întâmplare una dintre cele o sută sau sută douăzeci de case din sat. Am căutat să descopăr locuința, care părea să ofere cea mai bună șansă pentru confort. Ochii mei s-au oprit pe un conac de piatră, construit ca o cetate, cu machicoulis, un fel de grilaj de fier, montat la geamuri. Era prima dată când am văzut aceste fortificații interne, dar trebuie să spun, de asemenea, că provincia Sartene este tărâmul clasic al vendetei.

— Ha, foarte bine, a spus ghidul, urmărind cu ochii direcția mâinii mele, vom merge la doamna Savilia de Franchi. E foarte bine – foarte bine, într-adevăr. Înălțimea voastră a făcut o alegere bună, și se vede că nu vă lipsește experiența.

Să nu uităm să menționăm că, în al optzeci și șaselea departament al Franța, limba italiană este vorbită în mod constant.

Am fost un pic nesigur dacă era bine pentru mine de a căuta ospitalitate la o casă aparținând unei doamne. Dar a fost imposibil să-l fac pe ghidul meu să-mi înțeleagă sentimentele. Ideea ca să stau acolo o noapte ar putea oferi ocazia unor zvonuri cu privire la gazda mea, sau că a face vreo diferență dacă eram bătrân sau tânăr, a fost de neînțeles pentru un corsican.

— Dar, am spus eu, nu este vreo necuviință, să cer ospitalitatea unei doamne, căci, dacă am înțeles bine, aceasta casa aparține unei femei?

— Fără nici o îndoială, a răspuns el, destul de uimit, dar nu pot înțelege reținerea luminățiii voastre în acest sens!

— În cazul în care această doamnă este tânără, am răspuns eu, dintr-un sentiment de proprietate, sau poate, scuză-mă, de parizian de sine, e posibil ca prezenta mea, o noapte, sub acoperișul ei ar expune-o la niște vorbe necuvioase?

— Expune la ce? a răspuns ghidul, evident încercând să dea un sens la această expresie, pe care am italianizat-o cu importanța care ne caracterizează de obicei pe noi francezii, atunci când ne asumăm riscul de a vorbi o limbă străină.

— Ah cu siguranță, am exclamat eu, începând să mă simt un pic nerăbdător. Aceasta doamna este văduvă, nu-i așa?

— Da, eccellenza.

LBRIS

We know
books

A L E X A N D R E
D U M A S

MASCA DE FIER

Daffi's Books
2024

Cuprins

Capitolul I. Taina cea mare	5
Capitolul II. Uneltirile lui Fouquet	10
Capitolul III. O luptă inegală	15
Capitolul IV. Infanta Maria Tereza	20
Capitolul V. În temnițele Bastiliei	23
Capitolul VI. Zorile dragostei	27
Capitolul VII. Drumurile încrucișate	30
Capitolul VIII. Idilă sub clar de lună	34
Capitolul IX. Rege pentru o zi.	39
Capitolul X. Pe urmele fugarei	42
Capitolul XI. Eliberarea din Bastilia	46
Capitolul XII. În ghearele dușmanului	49
Capitolul XIII. Masca de fier	53
Capitolul XIV. O noapte în Bastilia	57
Capitolul XV. Muschetarii intră în arenă	63
Capitolul XVI. Cheia de aur	67
Capitolul XVII. Legea pedepsei	71
Capitolul XVIII. Roluri schimbate	76
Capitolul XIX. Mesajul prizonierului	79
Capitolul XX. Inimi ce se spovedesc	81
Capitolul XXI. Istoria s-a sfârșit	84
Capitolul XXII. Moartea lui D'artagnan	90

Capitolul I. Taina cea mare

Paris, în 1638. Palatul regelui Ludovic al XIII-lea era în mare fierbere. Slugile alergau de colo până colo, iar curtenii se strânseseră în sala cea mare a tronului, comentând evenimentul urmărit de întreaga Franță: Regele aștepta primul moștenitor.

În mijlocul miniștrilor și curtenilor, care discutau pe șoptite, își făcu intrarea Cardinalul Mazarin, întovărășit de nelipsitul său aprod, vicleanul Fouquet. Noii intrați își croiră drum printre cei prezenți, care se aplecară adânc în fața marelui Cardinal, în mâinile căruia erau destinele tuturor. Ludovic al XIII-lea fiind prea slab să i se împotrivescă, Mazarin îl făcea să acționeze cu planurile și interesele lui.

Când ajunseră la locul rezervat Cardinalului, Fouquet se scotoci cu febrilitate prin buzunare și scoase o cutie mică de pastile, bomboanele favorite ale Cardinalului, pe care o întinse stăpânului său.

— Pastilele, Eminență, zise el.

— Îți mulțumesc, Fouquet. Ești foarte atent. Cardinalul se servi și apoi readuse discuția asupra subiectului curent.

— E o zi mare pentru Franța. Fouquet se înclină lingușitor și replică:

— Dacă Majestatea sa va avea un fiu... Fiul va avea nevoie de un preceptor...

Restul nu fu necesar să mai spună, căci Mazarin se uită la el cu un surâs cu multe înțelesuri și-i spuse:

— Ești ambițios, Fouquet.

— Singura mea ambiție este să servesc Franța, replică aprodul, înclinându-se adânc.

Discuția lor fu întreruptă de apariția șambelanului, care anunță în mijlocul forfotei ce se produsese:

— Majestatea Sa Regele!

Ludovic al XIII-lea își făcu, grăbit, intrarea și se îndreptă spre Cardinal, în vreme ce grupul curtenilor se strânse în jurul său, Colbert și D'Artagnan fiind cei din imediata lui apropiere.

— Mai trebuie să așteptăm mult? Întrebă el pe Cardinal, nerăbdător.

Mazarin îl privi zâmbind și-i răspunse calm:

— Acest lucru cere răbdare... Chiar și de la un rege.

— Astfel mă încurajezi? Replică regele amuzat. Suveranul se întoarse apoi spre D'Artagnan, căpitanul muschetarilor săi și zise:

— D'Artagnan, îți amintești bătălia cu austriecii?

— Da, Sire. Foarte bine.

— Am fost mai curajos, atunci.

Ușa din fundul sălii se deschise. Printre curteni, își făcu drum moașa, cu obrajii îmbujorați și se îndreptă spre rege.

— Majestate... E băiat... O frumusețe de băiat! Spuse ea cu grabă.

— Un băiat! Exclamă Ludovic, în culmea fericirii alergând spre odaia lăuzei.

Câteva minute mai târziu, apără în balconul palatului, ținând Delfinul – moștenitorul tronului – în brațe, având pe Cardinal în dreapta sa.

Apariția aceasta fu primită cu aclamații de mulțimea strânsă în jurul palatului, care aștepta cu nerăbdare fericitul deznodământ. Cardinalul făcu un semn spre mulțime și în mijlocul liniștii care se așternu peste miile de oameni spuse:

— Atotputernicul, în nețărmurita lui bunătate, a binecuvântat unirea Majestății sale Regelui cu iubita noastră Regină, dându-le lor și vouă... Un fiu.

Cardinalul luă nou-născutul din mâna regelui și arătându-l mulțimii adăugă:

— Acesta este moștenitorul tronului Franței!

În timp ce, în stradă, ovațiile nu se mai terminau, în odaia lăuzei, doctorul se întoarse de la patul reginei și se adresă moașei:

— Cheamă-l pe rege!

De afară se auzeau murmurele mulțimii, care pătrundeau atenuate, până în alcovul reginei.

— Nu se poate! Ascultă! Spuse moașa.

— Atunci pe Colbert. El va găsi o soluție.

Moașa fugi afară din odaie și pătrunse în larga anticameră, unde îl găsi pe Fouquet, stând la ușă, în spatele curtenilor și muschetarilor, care erau întorși toți cu fața spre balcon.

Pradă unei mari surescitări, moașa se apropie de Fouquet și-l întreabă într-un suflet:

— Unde este domnul Colbert?

— Pe balcon.

Agitația moașei deșteptă atenția lui Fouquet, care se repezi afară din odaie și ascultând la ușă – o auzi pe regină țipând. Fără să ezite, deschise ușa și pătrunse în camera reginei, neanunțat. Dintr-o privire, îl văzu pe medic la patul lăuzei, întors cu spatele spre ușă și se strecură în dosul unui scrin, în așa fel să nu poată fi observat de nimeni. Câteva clipe mai târziu, își făcură apariția Colbert și moașa. Primul se adresează în grabă medicului:

— Ce s-a întâmplat, doctore?

— Regina a mai născut un copil.

— Încă un băiat? Repetă ministrul înspăimântat.

— Da. Tot un băiat... E un geamăn. Colbert murmură:

— Un alt fiu...

— Să-l duc regelui? Întrebă moașa.

— Nu se poate! Șopti Colbert. Apoi se adresează medicului:

— Cine știe despre aceasta?

— Numai moașa și eu, răspunse medicul mirat.

— Nu trebuie să mai afle nimeni, adăugă ministrul și se îndreptă spre patul reginei.

— Mi-l luați și pe acesta? Întrebă lăuza, într-o șoaptă.

— Știți prea bine că fiii Majestății Voastre aparțin Franței, răspunse Colbert.

Făcu, apoi, câțiva pași de la patul reginei și se adresează medicului și moașei:

— Veniți cu mine!

— Dar Majestatea Sa?... Începu să spună doctorul.

— Voi răspunde eu în locul reginei, îl întrerupse Colbert.

Ministrul, cu copilul în brațe, apăsă pe un mecanism secret și se deschise o ușă, prin care pătrunseră într-altă odaie.

Fouquet care fusese martor la toată această scenă, ieși din ascunzătoarea lui, apăsă și el pe mecanism, așa cum îl văzuse făcând pe Colbert și deschise și el ușa secretă, pentru a intra în odaia alăturată.

De îndată ce fu posibil, regele fu chemat în odaia în care Colbert dusesse geamănul. Suveranul veni în grabă însoțit de d'Artagnan și întrebă:

— Ce s-a întâmplat?

— E de datoria mea să prezint Majestății Voastre pe al doilea fiu. Soarta a hărăzit Franței doi Delfini.

LBRIS

We know
books

A L E X A N D R E
D U M A S

NERO ȘI ACTEEA

Daffi's Books
2024

Cuprins

Capitolul I	5
Capitolul II	12
Capitolul III	20
Capitolul IV	26
Capitolul V	32
Capitolul VI	38
Capitolul VII	50
Capitolul VIII	55
Capitolul IX	63
Capitolul X	68
Capitolul XI	74
Capitolul XII	82
Capitolul XIII	87
Capitolul XIV	90
Capitolul XV	94
Capitolul XV	98
Capitolul XVI	102

Capitolul I

Era prin anul 57 după Christos și 810 de la întemeierea Romei. În ziua a șaptea a lunii mai, pe care grecii o numesc „thargelion”, o tânără de vreo cincisprezece-șaisprezece ani, încântătoare, înaltă și mlădioasă, asemenea zeiței vânătoarei, trecea cu pas grăbit prin poarta de est a Corintului, îndreptându-se spre plajă din marginea cetății. Ajunsă într-un fel de luncă mărginită pe de o parte de o pădurice de măslini iar de cealaltă parte de un râu deasupra căruia se profilau umbrele portocalilor și ale rododendronilor, ea se opri să culegă flori.

Nu prea știa exact ce vroia și șovăia, cu drept cuvânt, între violetele ascunse de umbra copacilor și narcisele sau nuferii de la suprafața apei, căci toate respirau aceeași frăgezime și același parfum îmbătător.

Dar numai după o clipă de nehotărâre se decise pentru acestea din urmă și cu multă graba fugi spre râu. Se opri la mal pentru a privi, surâzătoare, în luciul apei, chipul minunat, încadrat de un păr lung, ce se despletise alergând.

Era într-adevăr, una din cele mai frumoase fecioare ale Aheei: cu ochii negri plini de licăriri pătimașe, cu nasul acvilin și gura arcuită, de culoarea mărganului, cu trupul mlădios care, deși avea o carne tare și plăcută, împrumutase totuși finețea și grația unei sălcii, ea părea o suavă statuie a vestitului Phidias, însuflețită de flacăra lui Prometeu. Doar piciorușele ei, prea mici pentru a putea suporta greutatea corpului, părea că desenează o disproporție în armonia întregii făpturi; cu tot acest neajuns, chiar zeița Pyrene – oricât de invidioasă ar fi fost – trebuia să recunoască, în oglinda lacrimilor ei, imaginea perfecțiunii, grației și purității.

După ce se privi mai mult în tăcere în apa magică, tânăra își desfăcu părul în trei părți, își făcu două cozi din șuvițele de la tâmple și le prinse deasupra capului printr-o coroniță de lauri pe care și-o înfipse în păr.

Lăsând să-i fluture în voie părul ce mai rămăsese desprins, se plecă apoi din nou deasupra râului, de astă dată însă spre a-și

potoli setea ce de fapt o adusese până aici și care dăduse naștere unei dorințe nestăvilite: aceea de a se convinge încă o dată că ea și nu alta, era și rămăsese cea mai frumoasă dintre fiicele Corintului.

Atunci, în atingere cu apa, cele două imagini – modelul și umbra lui – se apropiară; s-ar fi crezut două surori pe care o dulce sărutare le va uni. Buzele reci și umede se lipiră, apa fremăta, un vânt ușor, cu suflu de voluptate străbătu aerul lăsând un parfum de trandafiri pe care curentul râului îl duse spre mare.

Când se ridică, privirea-i plină de uimire, rămase ațintită asupra golfului. Atunci, zări o galeră cu două rânduri de vâsle, cu puntea aurită, cu pânzele de purpură, ce înainta încet spre plajă, împinsă de vântul pornit dinspre insula Delos. Cu toată depărtarea, ea putu să deosebească corul vâslașilor ce intonau un imn de slavă zeului Neptun.

Nu erau însă vocile răgușite și aspre ale obișnuiților „lupi de mare”. Muzica aceasta era armonioasă, iar notele, cu toate că din cauza vântului ajungeau la ea risipite, erau duioase și fermecătoare aidoma celor ale preteselor lui Apollo.

Atrasă de melodie, tânăra corintiană se ridică și după ce rupse câteva flori de portocal și de laur, făcu la repezeală o coroană pe care se gândi să o depună la întoarcerea acasă în templul zeiței Flora, căreia îi era consacrată luna mai. Cu pas ușor, curios și totodată înfricoșat, înainta apoi spre țărmul mării.

În timpul acesta, corabia se apropia din ce în ce mai mult de mal, astfel că tânăra putu nu numai să deslușească sunetul vocii, dar chiar și să zărească fețele cântăreților.

Imnul care lăuda și preamărea pe Neptun era intonat de unul singur dintre ei, însoțit la răstimpuri de corul armonios și regulat în așa fel încât se imita perfect mișcarea monotonă și greoaie a vâslașilor ce se plecau peste vâsle și a acestora din urmă, ce cădeau cu zgomot surd în apă.

Acela care cânta singur și care părea a fi și stăpânul vasului, stătea în picioare la prora, mișcându-și lin degetele, în ritmul glasului, de-a lungul coardelor unei lire. La picioarele lui, înfășurat într-o mantie largă, stătea culcat un sclav; corintiana care-l privea nedumerită, n-ar fi putut spune dacă era urmașul zeiței Temis sau al zeului Apollo. În jurul lor, de o parte și de alta a băncilor, luntrașii mulțumeau lui Neptun pentru vântul care le arătase în tot timpul drumului atâta mărinimie.

Acest spectacol, care cu câteva secole mai înainte ar fi atras de abia atenția unui copilaș ce s-ar fi jucat întâmplător pe acolo, ului pe tânăra corintiană și o umplu de curiozitate.

Într-adevăr, Corintul nu mai era acum minunata cetate a Greciei și nu mai putea sta ca pe timpul lui Sylla, alături de mândră Atena.

În anul 608 fusese cucerit de consulul Mummius, iar cetățenii săi fuseseră uciși, femeile duse în sclavie, casele arse, zidurile distruse, statuile trimise la Roma și tablourile călcate în picioare de soldații Romei.

Reclădită optzeci de ani după aceea din ordinul lui Iulius Caesar, care pusese să se ridice ziduri noi și care trimisese acolo o colonie romană, cetatea își mai reluă puțin cursul vieții; era, cu toate acestea, departe de strălucirea de altădată.

Pentru a mai reda ceva din însemnătatea Corintului, proconsulul roman anunțase pentru ziua de 10 mai și următoarele, jocuri nemeice, istmice și florale, prilej pentru a fi încoronat cel mai puternic luptător, cel mai îndemânat conducător de care și cel mai fermecător cântăreț.

Așadar, o mulțime de străini, de toate neamurile, se îndreptau acum spre capitala Aheei, mânați, fie de setea curiozității, fie de arzătoarea dorință de a câștiga un premiu. Slăbită încă de netrebnică cotropire, cetatea îmbrăcase pentru moment, mantia strălucirii de altădată.

Mulți sosiseră cu carele, alții veniseră călare, ceilalți ajunseseră până în portul orașului pe corăbii pe care le închiriaseră sau le construiseră special pentru această călătorie.

Dar, niciunul din acești călători, în afară de acesta ce atingea acum malurile, nu ajunseseră pe o corabie atât de strălucitoare.

Când nava se opri pe nisipul plajei, vâslașii sprijiniră de propra o scăriciă de lemn de lămâi, iar cântărețul, aruncându-și lira pe umeri, însoțit de sclavul care fusese culcat la picioarele lui, cobori pe țarm.

Primul era un tânăr cam de douăzeci și cinci-douăzeci și șase de ani; avea păr blond, ochi albaștri și barbă aurită. Era îmbrăcat cu o haină de purpură și cu o mantie albastră. În jurul gâtului purta un fular subțire, ale cărui vârfuri – fâlfâind în bătaia vântului – îi ajungeau până la centură.

Celălalt părea cu vreo zece ani mai tânăr: era un copil în pragul adolescenței. Mergea cu pași înceți, era trist și avea înfățișarea

LBRIS

We know
books

A L E X A N D R E
D U M A S

O AVENTURA DE DRAGOSTE

*HERMINIE

Daffi's Books

2024

O aventură de dragoste

I	5
II	11
III	15
IV	30
V	36
VI	41
VII	50
VIII	56
IX	62
X	73
XI	81
XII	85

Herminie

Cuvânt înainte	92
I. Căutarea unei locuințe	93
II. O partidă de lansquenet	99
III. Sub mască	105
IV. Cheia enigmei	111
V. Cu fața descoperită	117
VI. Socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg	124

O AVENTURĂ DE DRAGOSTE

I

ÎNTR-O DIMINEAȚĂ DIN TOAMNA anului 1856, servitorul meu, cu toate că îi poruncisem în mod special să nu mă deranjeze, deschise ușa și, răspunzând grimasei deosebit de semnificative care mi se citea pe chip, spuse:

– Domnule, e foarte drăguță...

– Cine, nătărăule?

– Persoana pentru care îmi permit să-l deranjez pe domnul.

– Și ce-mi pasă mie că e drăguță? Știi bine că atunci când lucrez nu sunt acasă pentru nimeni.

– Și apoi, continuă el, vine din partea unui prieten al domnului...

– Cum îl cheamă pe acest prieten?

– Care locuiește la Viena.

– Cum îl cheamă?

– Oh! domnule, un nume caraghios, parcă Rubin sau Diamant.

– Saphir?

– Da, domnule, Saphir, asta e.

– Atunci, se schimbă lucrurile; condu-o în atelier și adu-mi un halat.

Servitorul meu ieși. Auzii un pas ușor trecând prin fața ușii cabinetului; apoi domnul Théodore coborî cu halatul meu pe braț. Când dau unui servitor acest semn de considerație numindu-l *domnul*, înseamnă că excelează în nerozie și pungășie. Am avut parte de cele mai frumoase specimene de acest gen; Théodore, Joseph și Victor. Domnul Théodore nu era decât nerod, dar era cu prisosință.

Fac această remarcă în trecere, pentru ca stăpânul la care se află acum, dacă o avea vreunul, să nu-l confunde cu ceilalți doi.

De altfel, nerozia are un mare avantaj față de pungășie: observi întotdeauna destul de curând că ai un servitor nerod; în schimb, remarci întotdeauna prea târziu că ai un servitor pungaș.

Théodore avea protejații săi; masa are întotdeauna o circumferință destul de mare ca să primească doi sau trei prieteni nechemati. Nu găsește întotdeauna o cină bună, dar sunt întotdeauna bine primiți. Ei bine, în zilele în care aveam o cină bună, după gustul domnului Théodore, el îi anunța pe aceia dintre prietenii sau cunoscuții mei pe care îi prefera. Numai că, după gradul de susceptibilitate al oamenilor, le spunea uneori:

— Domnul Dumas zicea azi dimineață: „De multă vreme nu l-am mai văzut pe dragul meu cutărică; ar trebui să vină azi la cină”. Iar prietenul, sigur că vine în întâmpinarea unei dorințe, se înființa la cină.

Celorlalți, mai puțin susceptibili, Théodore se mulțumea să le spună, făcându-le semn cu cotul:

— Astă-seară avem o cină bună; veniți pe la noi...

Și, la această invitație, prietenul, care probabil altfel n-ar fi venit, sosea la cină. Amintesc doar un amănunt din marea personalitate a domnului Théodore; dacă ar fi să-i completez portretul, mi-ar trebui un capitol întreg.

Să revenim deci la vizita anunțată de domnul Théodore. Îmbrăcat în halatul meu de casă m-am încumetat să urc până în atelier. Într-adevăr, am găsit acolo o tânără încântătoare, înaltă, de o albeață strălucitoare, cu ochi albaștri, părul castaniu și niște dinți superbi; avea o rochie de tafta „gris-perle” cu guler înalt, un șal arăbesc de stofă, și una din acele pălării încântătoare, din nefericire oarecum dezaprobată de moda de la Paris, care le stau atât de bine chiar și femeilor urâte sau celor care nu mai sunt tinere, și pe care Germania le-a denumit „o ultimă încercare”. Necunoscuta mi-a întins o scrisoare pe a cărei adresă recunoscuî mîzgăleala indescifrabilă a sărmanului Saphir. Am pus scrisoarea în buzunar.

— Ei bine, îmi spuse vizitatoarea, cu un foarte pronunțat accent străin, nu citiți?

— Inutil, doamnă, i-am răspuns; am recunoscut scrisul, iar gura dumneavoastră este atât de încântătoare încât doresc să-mi spună ea cărui fapt datorez onoarea vizitei dumneavoastră.

— Vreau să vă văd, asta este tot.

— Bun! dar n-ați făcut călătoria de la Viena special pentru asta?!

— Ce vă face să credeți?

— Modestia mea.

— Mă iertați, dar totuși nu păreți un om modest.

— E adevărat, am zilele mele de vanitate.

— Care?

— Cele în care ceilalți mă judecă și în care eu mă compar...

— Cu cei care vă judecă?

— Sunteți spirituală, doamnă... Vă rog să luați loc,

— Dacă n-aș fi fost decât drăguță, nu mi-ați fi făcut deci această invitație?

— Nu, v-aș fi făcut alta.

— Doamne! Cât sunt francezii de înfumurați.

— Nu e chiar numai vina lor.

— Ei bine, eu, părăsind Viena ca să vin în Franța, am făcut un legământ.

— Care?

— Să stau jos, pur și simplu.

M-am ridicat și am făcut o plecăciune:

— Îmi veți face favoarea să-mi spuneți cui am onoarea să vorbesc?

— Sunt actriță de teatru, de naționalitate ungară; mă numesc doamna Lilla Bulyowsky; am un soț pe care îl iubesc și un copil pe care îl ador. Dacă ați fi citit scrisoarea prietenului nostru comun Saphir, ați fi aflat toate acestea.

— Nu credeți că ați câștigat spunându-mi-le chiar dumneavoastră?

— Nu știu ce să spun; cu dumneavoastră conversația ia niște întorsături atât de ciudate!

— Aveți libertatea să o aduceți pe făgașul care vă convine.

— Bine! dar dumneavoastră o tot faceți să alunece spre dreapta sau spre stânga.

— Spre stânga, mai ales.

— Este tocmai partea spre care nu vreau să merg.

— Atunci să mergem drept înainte;

— Mi-e tare teamă că nu este posibil.

— Veți vedea că este... Mai spuneți-mi încă o dată ce mi-ați spus adineauri; sunteți?...

— Actriță de teatru.

— Ce jucați?

HERMINIE

Cuvânt înainte

UNUL DINTRE CELE MAI MARI neajunsuri ale adevărului este neverosimilul. De aceea el este ascuns regilor cu ajutorul lingușirii, iar cititorilor cu ajutorul romanului, care nu este, așa cum cred unii, o exagerare a posibilului, ci o slabă imitație a realității.

Într-o zi când voi obosi să mai fiu romancier, voi deveni poate istoric, și voi povesti unele aventuri contemporane și autentice care vor fi atât de adevărate, încât nimeni nu le va crede. Așteptând vremea aceea, și cum scrierile mele, de pe acum destul de numeroase, nu pot decât să sporească în viitor, voi desprinde pentru cititorii care nu doresc decât lucruri întâmplute aievea, o poveste simplă în care nu voi schimba decât numele, bineînțeles. După moartea mea, vor fi găsite în hârtiile mele numele adevărate ale personajelor principale.

A.D.

I. Căutarea unei locuințe

ÎNTR-O DIMINEAȚĂ DIN LUNA dimineața din luna septembrie 185..., un tânăr mergea pe una din străzile acelea pustii ale cartierului Saint-Germain care par atât de potrivite pentru meditație și studiu, privind pe fiecare poartă să vadă dacă nu zărește vreo tăbliță tradițională, al cărui text și ortografie sunau de obicei așa:

MIC APARTAMENT DE CELIBATAR

DE ÎNCHIRIAT PE TERMEN

A se adresa la portar

Ultimele cuvinte, se știe, sunt de cele mai multe ori scrise de mâna portarului; de aceea găsim unele greșeli care denotă, la acest om onorabil, întotdeauna mândru de educația sa, un fel ciudat de a interpreta limba. Este adevărat că dacă intrați, vă dați seama că o vorbește și mai prost decât o scrie; este o compensație foarte slabă. Deci, tânărul nostru își continua cercetările, când, lângă o poartă mare, citi deasupra unei porți mai umile tăblița ospitalieră. Intra, caută la geamurile portarului cheia, care nu se găsește niciodată și, după o lungă căutare infructuoasă, resemnat, așteptă ca respectabilul bătrân— căci trebuie să fi fost unul dintre aceștia— să binevoiască să-și dea seama de prezența lui.

Bătrânelul se ridică și puse pe un scaun calapoadele și cureaua de cizmărie; după ce-și ridică ochelarii puțin mai sus pe nasul său ireverențios de lung, deschise și, fără să scoată un cuvânt, se propti ca un semn de întrebare. Tânărul răspunse la această frază mută cu întrebarea obișnuită:

— Aveți un mic apartament de închiriat?

— Da, domnule.

— La ce preț?

— Șase sute cincizeci.

— Și la ce etaj?

— La al patrulea.

— Din ce se compune?

— Păi, are o anticameră, o mică sufragerie, un dormitor, și o cameră din care s-ar putea face un mic salon.

- Pot să-l văd?
— Se înțelege.

Portarul ieși, închise ușa, puse cheia lojei în buzunar, o luă pe cea a apartamentului în mână, se uită să vadă dacă nu vine cineva și urcă înaintea tânărului. Apartamentul era liber și putea fi ocupat imediat: tânărul trecu dintr-o cameră în alta, cercetă, trebuie s-o spunem, foarte superficial, dacă era confortabil sau nu, ocupându-se numai de tapet, de uși și de plafoane, pe care le găsi destul de convenabile. În sfârșit, portarul îi arătă un cabinet de toaletă, pe care uitase să-l menționeze, care dădea într-o curțică pătrată, foarte strâmtă, închisă în față de casa vecină, care avea cinci ferestre așezate perpendicular pe această curte. În cel din urmă, cabinetul îl încântă pe tânărul nostru, care întreabă dacă cei șase sute cincizeci de franci anunțați erau ultimul preț al apartamentului.

— De fapt, reluă portarul, a fost închiriat chiar cu șapte sute unui bărbat cu nevastă, niște oameni foarte liniștiți de altfel, și căroră le-a părut foarte rău când au plecat. Dar soțul a fost numit membru al Institutului; atunci au fost nevoiți să-și reducă cheltuielile, iar proprietarul a spus că pentru un celibatar ar sacrifica cincizeci de franci. Domnul este celibatar?

— Da.

— Ei bine, domnule, pentru un celibatar este exact ceea ce trebuie: e cu fața spre sud, bate soarele toată ziua; sunt trei ferestre care dau spre stradă și un cabinet mare, foarte comod, care are și el fereastră. S-ar putea pune acolo chiar și un pat: pentru un prieten sau pentru un servitor. Domnul are servitor?

— Nu.

— Ei bine, dacă domnul vrea, soția mea sau eu, putem să-i facem menajul.

— Bun. Apartamentul îmi convine, spuse vizitatorul ieșind, în timp ce portarul încuia ușa, dar nu vreau să plătesc decât șase sute de franci.

— Dacă domnul vrea să-mi lase adresa, am să vorbesc cu proprietarul și o să-i aduc răspunsul. De altfel, domnul vede că locuința este foarte liniștită. La primul etaj stă o doamnă bătrână, singură; al doilea, nu este închiriat; al treilea e liber, iar deasupra domnului stă doar un tânăr care e supranumerar la Ministerul instrucțiunii publice, domnul Alfred; dar locuiește tot timpul la mama lui care se află în provincie. Nu suportăm nici pisici, nici câini în casă. Domnul are animale?

LIBRIS

We know
books

A L E X A N D R E
D U M A S

OTTHON ARCAŞUL

Daffi's Books
2024

Cuprins

Capitolul I	5
Capitolul II	11
Capitolul III	23
Capitolul IV	32
Capitolul V	40
Capitolul VI	46
Capitolul VII	53
Capitolul VIII	61
Capitolul IX	68
Capitolul X	75
Capitolul XI	82

Capitolul I

Spre sfârșitul anului 1340, într-o noapte rece, dar încă frumoasă de toamnă, un cavaler urma drumul strâmt care iese pe malul stâng al Rinului. Având în vedere oră târzie și stăruința cu care-și îndemna calul, dar mai ales oboseala ce i se citea pe chip după o zi întreagă de drum, ai fi putut pune rămașag că se va opri cel puțin câteva ceasuri în orașelul Oberwinter, în care intrase; dar nu, cavalerul își continuă drumul cu același pas pe străduțele înguste și întortocheate, ca un om obișnuit cu astfel de călătorii, până ce se văzu în extremitatea cealaltă a orașului, pe unde ieși și se pierdu în noapte. Cum, în clipele următoare, luna, ascunsă până atunci, ieși dintre nori într-un colț de cer curat și limpede ca un lac liniștit în mijlocul mării de nori ce-și frământa pe cer valurile uriașe, să ne folosim de această lumină fugară și să aruncăm o privire iute asupra călătorului nostru.

Era un bărbat între patruzeci și opt și cincizeci de ani, de statură mijlocie, cu umeri largi, de atlet, iar mișcările în șauă se armonizau atât de bine cu pasul calului, încât ai fi avut impresia că fuseseră tăiați amândoi din aceeași bucată de stâncă. Cum se afla într-un ținut cunoscut și, prin urmare, nu se temea de nimic, își atârnamea coiful de șauă și nu purta pe cap decât o scufie de zale căptușită cu pânză, pe care, altfel, o lăsa să-i cadă pe spate ca o glugă. Părul lung și des ce-i ieșea de sub scufia de zale dădea chipului său de o noblețe rară un aspect leonin. Cât despre stirpea lui, aceasta nu putea fi un secret decât pentru cei care, pe vremea aceea, nu cunoșteau însemnele heraldice: privindu-i coiful, ai fi putut observa imediat coroana de conte ce-l împodobește și, deasupra acesteia, un braț gol cu o spadă. De partea cealaltă a șeii, pe scutul atârnat de ea, pe un fond roșu, străluceau cele trei stele de aur ale casei de Homburg, una dintre cele mai vechi și mai nobile din Germania. Acum, ca să mai dăm câteva lămuriri asupra necunoscutului pe care l-am adus în scenă, vom mai adăuga că viteazul conte Karl venea din Flandra, unde fusese, din porunca împăratului Ludovic al V-lea de Bavaria, pentru a-l ajuta

în luptă pe Eduard al III-lea al Angliei, numit, cu optsprezece ani în urmă, vicar general al Imperiului.

Trecând și de orașelul Meihem, călărețul părăsi drumul pe care-l urmărea de la Koblenz și se înfundă pe cărăruia ce ducea către castelul Godesberg. O clipă, calul și omul dispărură în vale, apoi apărură din nou pe câmp, urmând drumul de șes pe care păreau că-l cunosc la fel de bine și unul și celălalt. După câteva minute de mers, calul ridică botul și necheză parcă spre a-și face cunoscută prezența și, fără ca stăpânul să-l îndemne cu vorba sau cu pintenii, o luă la galop. Lăsară astfel în urmă, pe mâna stângă, târgul Godesberg, pierdut într-o pădurice, și, părăsind cărarea care duce de la Rolandseck la Boue, făcură iar la stânga și se îndreptară spre castelul ridicat pe un vârful de colină. Trebuie să mai spunem că acest castel purta numele orașului sau, cine știe, poate că orașul își luase numele de la castel.

Era, pare-se, evident că ținta călătoriei călărețului nostru e castelul Godesberg. Și era la fel de sigur că contele Karl ajungea aici chiar în toiul unei petreceri. Pe măsură ce urca drumul în serpentine ce pornea de la poalele colinei, se convingea tot mai mult de lucrul acesta, apoi, oprindu-se în fața porții, văzu că întreaga fațadă a zidului frontal era puternic luminată. Prin ferestrele aburite zări grupuri de oameni mișcându-se de colo-colo. Chipul încruntat al călărețului vădea clar că ar fi preferat să ajungă mai curând în intimitatea familiei de Godesberg decât în forfota unei petreceri. Intră la pas în curtea castelului.

Curtea era plină de scutieri, de valeți, de cai și de litiere; căci, după cum am mai spus, era serbare la Godesberg. Sărind de pe cal, o mulțime de valeți și de servitori se repeziră să ia calul contelui și să-l ducă la grajd. Dar călărețul nu-i lăsă să-l despartă de bidiviu, ci, luând el însuși frâul, îl duse în grajdul familiei. Mirați întrucâtva de aceasta, valeții nu insistară, ceea ce arăta că fuseseră obișnuiți cu ciudățeniile noului venit.

Când Hans (acesta era numele pe care contele i-l dădea calului) fu dus la locul ce i se cuvenea și ieslea, îi fu umplută cu paie și cu ovăz, călărețul, după ce-și mângâie de câteva ori bidiviul, se îndreptă spre scara cea mare a castelului. În urma lui, Hans se opri din mâncat și necheză. Între timp, contele, strecurându-se cu greu prin mulțimea pajilor și scutierilor, ajunse în salonul în care se afla adunată în clipa aceea toată floarea nobilității din împrejurimi.

Noul-venit se opri un moment în ușa sălii de bal și aruncă o privire peste capetele celor prezenți la strălucitoarea petrece-re. Era o mulțime veselă și zgomotoasă alcătuită din tineri în-veșmântați în catifea și doamne nobile în rochii brodate și mă-tăsuri. Dar printre toți acești tineri și tinere elegante, cei mai frumoși erau Othon și Ema, fiul și soția landgrafului Ludwig de Godesberg, seniorul castelului și fratele de arme al nobilului ca-valer care tocmai intrase.

De altfel, apariția acestuia fu imediat remarcată: deosebit de toți ceilalți invitați, se ivise precum Wilhelm în fața Leonorei, îm-brăcat în zale de luptă a căror sclipire de oțel contrasta ciudat cu catifeaua și mătăsurile strălucitoare ale celor din jurul său. Toate privirile se îndreptară dar spre locul unde se afla nobilul cava-ler. Singurul care nu privi într-acolo fu contele Ludwig, care, în picioare, în colțul celălalt al salonului, părea adâncit în gânduri. Karl își recunoscuse vechiul prieten și, fără să țină cont de înfățișa-rea posomorâtă a celuiilalt, își făcu loc prin mulțimea curiosă și ajunse în apropierea contelui Ludwig.

Noul-venit se opri un moment lângă stăpânul castelului, care nu-l observase și stătea posac ca și până atunci, încercând să în-țelegă ce pricini ascunse se aflau în spatele supărării celuiilalt. Părea că gazda își împărțise toată bucuria la invitați, păstrând pentru sine doar necazul. În fine, după ce mai făcu un pas fără ca prietenul său să-i remarce prezența, Karl puse mâna pe umărul acestuia.

Landgraful tresări și întoarse capul. Sufletul îi era atât de răs-colit de gânduri, încât privi un timp la noul-venit fără a-l recu-noaște, deși altădată l-ar fi recunoscut chiar și de la spate printre sutele de curteni ai împăratului. Dar Karl îi rosti numele și întin-se brațele, ceea ce risipi nedumerirea landgrafului. Și acesta se aruncă la pieptul fratelui său de arme asemeni unui om care ca-ută adăpost împotriva amărăciunii, lucru ce nu semăna deloc cu o întâlnire între prieteni.

Totuși, această reîntoarcere neașteptată îi pricinui tristei gaz-de o bucurie de netăgăduit. Îl trase după sine pe noul-venit în cealaltă parte a salonului și aici, invitându-l să șadă pe o canapea lungă de stejar acoperită cu perine brodate în aur, se așeză lângă el. Evitându-i privirea și ținându-l strâns de mână, landgraful îl întrebă pe prietenul său ce făcuse și ce i se întâmplase în cei trei ani de când nu se mai văzuseră.

LBRIS

We know
books

A L E X A N D R E
D U M A S

OTRAVA ȘI PUMNALUL
FAMILIEI BORGIA

Daffi's Books
2024

În 8 aprilie 1492, în odaia de dormit a palatului Cavareggi, palat situat cam la o leghe de Florența, trei bărbați se aflau lângă patul unde un al patrulea trăgea să moară.

Primul dintre cei trei bărbați, care se așezase la piciorul patului, pe jumătate învăluit de draperiile grele de brocart brodate cu fir de aur, pentru a-și ascunde lacrimile, era Ermolao Barbaro, autorul tratatului *Despre Celibat* și al *Studiilor despre Pliniu*; cu un an în urmă, aflându-se la Roma în calitate de ambasador al republicii Florența, fusese numit patriarh de Aquileea de către Papa Inocențiu al VIII-lea. Al doilea, care stătea în genunchi ținând în mâinile sale una din mâinile muribundului, era Angelo Politiano, supranumit *Catul* al secolului al XV-lea, spirit antic strălucit, ale cărui versuri în limba latină puteau fi luate drept ale unui poet de pe vremea lui Augustus. În sfârșit, al treilea, care stătea în picioare, sprijinit de una dintre coloanele răsucite de la capul patului și urmărea cu o profundă tristețe progresa bolii pe chipul muribundului, era faimosul Pico de la Mirandola, care, la vârsta de douăzeci de ani, vorbea douăzeci și două de limbi străine și se oferise să răspundă în fiecare dintre ele la șapte sute de întrebări ce i-ar fi fost puse de oamenii cei mai cultivați din lumea întreagă, dacă aceștia s-ar fi putut aduna la Florența.

Cât despre muribund, acesta era Lorenzo Magnificul, bolnav încă de la începutul anului de friguri crâncene, la care se adăugase și guta, boală ereditară în familia sa. Văzând că perlele sfărâmate și amestecate în diverse licori pe care i le tot pregătise șarlatanul de Leone de Spoleta erau inutile și n-aveau nici o putere, a înțeles că trebuia să-și ia adio de la iubitele sale cu vorba dulce ca mierea, de la poezii care știau să cânte atât de frumos dragostea, de la palatele sale pline de bogății, așa că porunci dominicanului Francesco Savonarola să vină și să-i acorde iertarea păcatelor.

Muribundul îl aștepta plin de teamă pe sumbrul și severul predicator ale cărui vorbe cutremuraseră Florența și în iertarea căruia își pusese toată nădejdea pentru a trece în lumea de

dincolo. Într-adevăr, Savonarola era unul dintre acei oameni de marmură care, asemenea statuii comandorului¹ venea să bată la ușa dezvățurilor și a orgiilor din toiul serbărilor ca să le amintească petrecăreților că sosise ceasul când trebuiau să se mai gândească și la cer.

Născut la Ferrara, unde familia sa – una dintre cele mai ilustre din Padova – fusese adusă de marchizul Niccolo d'Este, chemat de o vocație irezistibilă, la vârsta de douăzeci și trei de ani a fugit din casa părintească și a intrat la o mănăstire de călugări dominicani din Florența. Pus de superiorii săi să predea niște lecții de filosofie, tânărul novice a avut de luptat la început cu toate cusururile organismului său plătând, cu pronunția sa defectuoasă și mai ales cu scăderea puterii sale fizice, diminuată de niște posturi mult prea severe. Începând de atunci, Savonarola s-a condamnat la o retragere absolută dispărând în adâncurile mănăstirii, ca și cum piatra tombală și căzuse deasupra lui, închizându-l în mormânt. În chilia sa ascunsă, îngenunchat pe dalele de piatră, rugându-se cu ardoare în fața unui crucifix de lemn, a trecut de la contemplare la extaz și a început să simtă acel impuls tainic și profetic care-l îndemna să predice reforma Bisericii. Totuși reforma lui Savonarola, mai plină de respect decât reforma lui Luther, care-l precedase cu aproape douăzeci și cinci de ani, nu vizase manifestările credinței, ci oamenii, având ca scop schimbarea dogmelor și nu credința în Dumnezeu. El nu procedase aidoma călugărului german din rațiune, ci din entuziasm. Logica lui cedase întotdeauna în fața inspirației, așa încât Savonarola nu era un teolog, ci mai curând un profet. Fruntea lui plecată în fața autorității bisericii se ridicase în fața autorității temporale. Religia și Libertatea i se păreau două fecioare la fel de sacre: așa că în mintea lui, Lorenzo de Medici i se părea la fel de vinovat slujind-o pe una, ca și Papa Inocențiu al VIII-lea, care o dezonorase pe cealaltă. Rezulta deci faptul că atâta timp cât trăise Medici, bogat, fericit și plin de măreție, Savonarola nu voise niciodată, cu toate insistențele celor din jur, să-l amenințe sau să-l pedepsească în vreun fel. Dar acum, când Lorenzo era pe moarte, lucrurile se schimbaseră. Așa că austerul predicator porni la drum, cu capul descoperit și în picioarele goale, nădăduind să salveze, dacă nu sufletul muribundului, măcar libertatea republicii Florența.

1. Aluzie la statuia comandorului care vine la ospățul dat de don Juan.

Lorenzo, așa cum am mai spus, aștepta sosirea călugărului cu o nerăbdare amestecată cu neliniște. Când auzi lipăitul pașilor, chipul său și așa palid, căpătă o nuanță cadaverică. Sprijinindu-se într-un cot, le făcu semn celor din jur să plece. Cei trei prieteni se îndepărtară imediat. Dar abia apucară ei să iasă pe o ușă și în pragul celeilalte se și ivi călugărul eu chipul lui palid, încremenit și grav. Zărindu-l, Lorenzo de Medici citi pe fruntea de marmură inflexibilitatea unei statui. Atunci recăzu pe pernă scoțând un oftat atât de adânc, încât ai fi putut crede că-și dăduse duhul.

Călugărul aruncă o privire în jurul său pentru a se asigura că rămăsese singur cu muribundul. Apoi se îndreptă cu pas lent și solemn către pat. Lorenzo îl privea îngrozit cum se apropie. Când fu lângă el, zise:

— Vai, părinte, am fost un mare păcătos!

— Mila Domnului este fără margini, răspunse călugărul.

— Crezi deci că Domnul îmi va ierta păcatele? Rosti muribundul recăpătându-și speranța, după ce auzi acele cuvinte atât de neașteptate ieșind de pe buzele călugărului.

— Domnul îți va ierta toate păcatele și crimele pe care le-ai săvârșit, răspunse Savonarola. Cel-de-Sus îți va ierta toate plăcerile deșarte, adulterele și orgiile săvârșite. Asta în ceea ce privește păcatele. Domnul te va ierta și pentru faptul că ai făgăduit o mie de florini drept răsplată celui ce-ți va aduce capul lui Dictisalvi, precum și capetele lui Nerone Nigi, Angelo Antinoni și Niccolo Soderini și două mii celor ce ți-i vor aduce vii. Domnul te va ierta, de asemenea, că le-ai tăiat capul sau i-ai spânzurat pe fiul lui Papini Orlandi, pe Francesco de Brisighella, Bernardo Nardi, Jacopo Frescobaldi, Amoretto Baldovinetti, Pietro Balduci, Bernardo di Boudino, Francesco Frescobaldi și pe alți peste trei sute ale căror nume, deși mai puțin celebre, erau tot atât de îndrăgite de florentini. Asta în ceea ce privește crimele.

La fiecare din acele nume pe care Savonarola le rostea încet, privindu-l țintă pe muribund, acesta scotea câte un geamăt, ca dovadă că duhovnicul avea o memorie mult prea bună. După ce Savonarola isprăvi, Lorenzo întrebă:

— Și chiar crezi, părinte, că Domnul îmi va ierta și păcatele și crimele săvârșite?

— Ți le va ierta, dar cu trei condiții.

— Care? Întrebă cu glas sfârșit muribundul.

— Prima condiție, răspunse Savonarola, e să fii convins în adâncul sufletului tău de mila și de iertarea Domnului.